

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.453/2025/14.

A Debreceni Ítéltábla Debrecenben, a 2025. november 20. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2025. április 28. napján kihirdetett 2.B.260/2024/31. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott cselekményét emberölés büntettének kísérleteként [Btk. 160. § (1) bekezdés] minősíti.

Az elrendelésre utalást mellőzve megállapítja, hogy a próbaidő tartama alatt a vádlott pártfogó felügyelet alatt áll.

Egyéb részekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 14 595 (tizennégyezer-ötszázkilencvenöt) Ft bűnügyi költség merült fel, melyet a vádlott visel.

Jelen ítélet ellen fellebbezésnek már nincs helye.

Indokolás

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a 2025. április 28. napján kihirdetett 2.B.260/2024/31. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés

büntetésben [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat]. Ezért 2 év – börtön fokozatú – szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztésből a végrehajtás elrendelése esetén a kétharmad rész kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. A próbaidő tartamára elrendelte a vádlott pártfogó felügyeletét. Határozott továbbá a lefoglalt bűnjelekről (lefoglalás megszüntetés és jogosult részére kiadás, illetőleg megsemmisítés), valamint kötelezte a vádlottat 650 656 Ft bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a törvényben nyitva álló nyilatkozattételi határidőben a védő jelentett be fellebbezést elsősorban felmentés, másodlagosan a cselekmény enyhébb, gondatlanságból elkövetett testi sértés vétségének minősítése és a büntetés enyhítése, a próbaidő tartamának mérséklése, továbbá a pártfogó felügyelet mellőzése érdekében. Indokai szerint az eszközhasználat módjából, így a szúrás mélységéből, irányából és erősségéből arra lehet helyesen következtetni, hogy csak véletlen baleset történt, a szándékosság feltételei hiányoznak. A bűnösség megállapítása esetén is legfeljebb gondatlan vétségnek minősíthető a cselekmény, ami a büntetés lényeges enyhítését indokolja (33. sorszámú elsőfokú bírósági irat).

[3] Az ügyészség tudomásul vette a határozatot (32. sorszámú elsőfokú irat).

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.213/2025/2. számú észrevételében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására, a tényállás helyesbítése után az indokolás pontosítása – a cselekmény eredendően emberölés büntette kísérletének minősül és az önkéntes eredményelhárítás folytán törvényes az életveszélyt okozó testi sértés büntetésének megállapítása – mellett a büntetéskiszabást és az egyéb rendelkezéseket helytállónak tartva a védő által sérelmezett ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[5] A Debreceni Ítéltábla a védelmi fellebbezést a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[6] A nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartotta, a védő pedig a perorvoslata szerint indítványozta a határozat megváltoztatását azon kiegészítéssel, miszerint felhívta a figyelmet a sérülések orvosszakértői véleményezése során irányadó, az elsőfokú ítélet meghozatala után hatályba lépett új módszertani levél iránymutatására, mely szerint a sértetti sérülés már nem tekinthető életveszélyesnek, így ezen okból sem értékelhető a cselekmény életveszélyt okozó testi sértés befejezett büntetteként (14. számú másodfokú jegyzőkönyv 2. oldal).

[7] A fellebbezés nem alapos.

[8] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében bírálta felül, mert a védő jogorvoslata támadta a bűnösség megállapítását és a bűncselekmény minősítését is. E perjogi helyzetben a revízió teljeskörű, ami azt jelenti, hogy kiterjed az eljárási szabályok megtartására, a tényállás megalapozottságára, a bűnösségre, a cselekmény jogi minősítésére, a büntetéskiszabást érintő, az intézkedésre vonatkozó és az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezésekre is, figyelemmel a Be. 590. § (7) bekezdésére.

[9] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során abszolút hibát nem vétett, tehát nem került sor olyan eljárási

szabálysértésre, ami az ítélet érdemi felülbírálatát kizárta volna [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont].

[10] Relatív, az ítéletet nem befolyásoló eljárási szabálysértések viszont sor történtek, melyek kiemelése az egységes és helyes gyakorlat fenntartása miatt szükséges.

[11] A 2024. november 21-én tartott előkészítő ülésen a törvényszék a bűnösséget el nem ismerő és a tárgyalásról le nem mondó vádlottat a cselekményre is részletesen kihallgatta (10. számú jegyzőkönyv 3-4. oldal). A vádlott kihallgatására azonban az előkészítő ülésen csak a büntetékiszabási körülményekre van szabályosan lehetőség, ha a bűnösségét beismeri és a bíróság az előkészítő ülésen határozatot hoz [Be. 504. § (4) bekezdés]. A cselekményre történő kihallgatást a tárgyaláson kell elvégezni. A bíróság még aznap tárgyalást tartott, ahol a vádlottat kihallgatta, de ez sem volt teljesen perrendszerű, mert lényegében visszautalt az előkészítő ülésen tett előadására (11. számú jegyzőkönyv 3. oldal). A terhelti figyelmeztetés elhangzott, a vallomást eljárási okból nem kellett kizárni, de az előkészítő ülést a tárgyalástól hangsúlyosabban el kell választani, hiszen más a két eljárási cselekmény célja és jellege.

[12] A 2025. január 23-i tárgyaláson már súlyosabb hiba történt (23. számú jegyzőkönyv 3. oldal). tanú2 tanú a vádlott hozzátartozójaként a vallomástételt jogosan tagadta meg a Be. 171. §-a alapján, bár megjegyzendő, hogy a mentességi jogra kioktatás is hiányosan lett jegyzőkönyvezve, általánosságban, a törvényhelyre utalás nélkül, mely pervitelből csak következtetni lehet a helyes eljárásra. A tanú nyomozási vallomása viszont perrendszerűen felhasználható volt, azt a bíróság felolvasta és bizonyítékként értékelte is. A vallomás megtagadás ellenére azonban tévesen engedélyezte az ügyész részére, hogy kérdést intézzon a tanúhoz a lefoglalt késre vonatkozóan. A mentességi joggal élő, egyébként ki nem hallgatható tanú erre válaszolt és úgy nyilatkozott, hogy a kés az ő tulajdona és az a különvagyonának számít. A mentességi szabályok megsértésével beszerzett válasz bizonyítékként nem értékelhető, ennek azonban érdemi jelentősége nem volt, mert az elkövetési eszköz tulajdoni helyzetét illetően rendelkezésre álltak más, szabályosan beszerzett bizonyítékok. Az viszont elvi kérdés, hogyha a tanú vallomástételt jogosan megtagadja, úgy sem a cselekményre, sem a bűnjelre, sem más dologra kérdés nem intézhető hozzá, még akkor sem, ha a tanú vagyoni érdekelt.

[13] A ténybeli felülbírálat kapcsán az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének alapvetően eleget tett, a megállapított tényállás azonban hiányosságai folytán részben megalapozatlan [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont].

[14] A tényállás hiányosan tartalmazta az elkövetés eszközét, a sértett öltözetét, a sérülés pontos elhelyezkedését és nem utolsósorban a mentők értesítése kapcsán fontos tényeket, melyek jelentőséggel bírnak a cselekmény jogi értékelésekor is.

[15] A részbeni megalapozatlanságot a másodfokú eljárásban ki kellett küszöbölni. Az ítéltábla ezért azt a tényállás kiegészítésével a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja, az elsőfokú bíróság által megvizsgált bizonyítékok tartalma alapján a következők szerint végezte el (ún. ténybeli kisreformáció).

Elsőfokú ítélet [10] bekezdés: A vádlott által használt kés egyélű, hegyben végződő, 25 cm teljes hosszúságú volt (nyomozási iratok 155-161. szám alatti bűnjelvizsgálat).

[11] bekezdés: sértett1 – a cselekmény idején félmeztelen sértett – a bal lapocka csúcsa alatt 3 ujjnyival, 12 mm hosszúságú, ferde irányú, 5-6 cm mélységű, a fej irányába mutató, a mellűrbe hatoló szúrt sérülést szenvedett, melynek következtében felületes, felszínes tüdőszérülés alakult ki. A sérülést a nyíregyházi kórház traumatológiai osztályán helyi érzéstelenítéssel ellátták. A 2023. június 27. napján elvégzett CT vizsgálat igazolta, hogy a bal oldalon a bordák mellett keskeny bőr alatti levegőgyülem jött létre, amely szívókezelést nem igényelt. A sértett 2023. június 25. napjától 2023. június 30. napjáig állt kórházi gyógykezelés alatt. A sérülés a helyére, jellegére, az előidéző mechanizmusra és az eszközre tekintettel a súlyosabb sérülés (közvetlen életveszélyes állapot, halál) létrejöttének a reális esélye fennállt, ez viszont *nem* a vádlott magatartása által maradt el, hanem jellege folytán – a tüdő csak felszínesen sérült, létfontosságú mellúri képletek nem sérültek) nem vezetett a sértett halálához (lszakértő igazságügyi orvosszakértői véleménye 16-18. oldal).

[12] bekezdés: A cselekményt követően tanú1, a sértett felesége a mobil telefonjával történő hívással akart a sértetthez segítséget kérni, amikor Terhelt1 vádlott kivette a kezéből a készüléket és a helyszín elhagyása közben ő hívott segítséget telefonon a sértett számára, minek következtében a Tevékenység Irányító Központ (TIK) által a rendőrség és a mentők értesültek az eseményekről. A mentők ezt követően a helyszínre mentek és a sértettet a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Oktatókórház Jósa András Tagkórházba (Nyíregyháza) szállították (a Vásárosnaményi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály büntető feljelentés /nyomozási irat 45./, a sértett felvételét, ellátását igazoló okiratok; valamint tanú1 tanúvallomása, nyomozási iratok 170. és 180. lap).

[16] A módosítással a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú ítélezés alapját képezte.

[17] Az elsőfokú bíróság az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat számba vette és azokat egyenként, valamint kölcsönhatásukban együttesen is a logika szabályai szerint, helyesen értékelte. Számba vette a vádlott védekezését, a sértetti vallomást, valamint a cselekményről nagyrészt közvetlenül információt szerző tanúk vallomását, továbbá a fontos okiratokat és az orvosszakértői bizonyítás anyagát. Nem tévedett, amikor kizárta a véltlen sérülés okozást és a részleges változtatást követően a tények megalapozottak az előzményi, a központi és a hangsúlyos utócselekmények tekintetében is.

[18] A másodfokú bíróság nem értett egyet a védővel, hogy az elsőfokú ítélet meghozatala után 2025. július 22. napjától hatályos, A testi sérülések és az egészségsértés igazságügyi módszertani véleményezéséről a büntetőeljárásban című 1/2025. módszertani levél (a továbbiakban: módszertani levél) a megalapozott tényállás megváltoztatására ad okot, mely a minősítést is befolyásolja. Kétségtelen, hogy a módszertani levél a VI.7. pontjában újra definiálta orvosszakértői szempontból az életveszély fogalmát, melyet a szakértői gyakorlat a jövőben már nyilvánvalóan figyelembe vesz. E részben olyan novumok is rögzítésre kerültek, melyre majd a bírói gyakorlatnak is választ kell adni. Fontos azonban leszögezni, hogy a vélemény nem büntető norma és nem is keretjogszabály, a Btk. 2. § alkalmazása erre nézve szóba sem kerülhet. A szakértő meghallgatására a másodfokú eljárásban sem a védő, sem az ügyészség nem tett indítványt. A tényállás megalapozottsága folytán indítvány hiányában az ítéltábla sem rendelhetett el bizonyítást, figyelemmel a Be. 594. § (1) bekezdésére is. A módszertani levél újdonságai nem jelentenek új tény, csak új megközelítést, melyek azonban az elsőbírói ténybeli döntést nem kérdőjelezhetik meg. Ezért az életveszélyes eredmény mellőzésének nem álltak fenn a perjogi feltételei.

[19] A törvényszék okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, de a cselekmény minősítése és az ahhoz fűzött indokolás nem felel meg az anyagi jogi szabályoknak és az önkéntes-eredményelhárítás kapcsán irányadó gyakorlatnak.

[20] A vádlott elkövetéskori aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékára az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. számú Büntető jogegységi határozat útmutatása szerint a feltárt alanyi és tárgyi körülmények alapján lehet következtetést vonni. Az önhibából eredő, ezért a felelősség alól nem mentesítő terhelti ittaság miatt létrejött alanyi oldali fogyatékoságot és a tárgyi oldali elemek meghatározó voltát az elsőfokú bíróság helyesen felismerte (ítélet IV. rész [38-39] bekezdések. A tárgyi körülmények alapján azonban megalapozottan vonható következtetés a vádlott eshetőleges ölési szándékára, ha nem is kívánta a sértett halálát, az elkövetés adott pillanatában a halálos eredménybe belenyugodva cselekedett. Ezt az élet kioltására alkalmas eszköz, a támadott testtájék, a kifejtett irányzott erőbehatás, a mellkas megnyitása és a tüdőszérülés együttesen alátámasztják annak ellenére, hogy ún. közvetlenül életveszély nem alakult ki. E részben egyetértett a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészségi indokokkal, nem osztva az elsőbírói érveket, különösen a vegyes bűnösségre vonatkozó indokolást, mely szerint a vádlott szándéka csak a testi épség megsértésére terjedt ki egyenes formában, az életveszélyes eredményt illetően pedig (tudatos) gondatlansága tárható fel. Ez az érvelés elméletileg és dogmatikai oldalról sem helytálló. A célzott mellkasi szúrásnál kizárható, hogy a súlyosabb, életveszélyes, vagy halálos eredményre csak a gondatlan bűnösség terjedjen ki. A [47] bekezdésben foglalt indokokat ezért mellőzni kellett, utalva arra, hogy életveszélyt okozó testi sértésnél a vegyes bűnösség (az eredményre kiterjedően általában gondatlansággal) azon esetekben tipikus, amikor az elkövető a passzív alanyt sérülést okozva, vagy anélkül megüti, megrúgja vagy ellöki, eltaszítja, és a sértett a földhöz vagy más kemény tárgyhoz csapódva életveszélyes agy, koponya, vagy más, az életet veszélyeztető súlyos traumát szenved.

[21] Az ügyészség jogi álláspontjával szemben a másodfokú bíróság megítélése szerint a vádlott javára a Btk. 10. § (4) bekezdése szerinti önkéntes visszalépés, azaz az önkéntes eredmény-elhárítás büntethetőséget kizáró ok nem alkalmazható, ezért a 10. § (5) bekezdése szerint az ölési szándék folytán nem minősíthető a vádlotti tett ún. maradékbűncselekményként életveszélyt okozó testi sértés büntettének.

[22] A Btk. 10. § (4) bekezdés b) pontja kimondja, hogy nem büntethető kísérlet miatt, aki az eredmény bekövetkeztét önként elhárítja. Mivel jelen esetben teljes és befejezett kísérletről van szó, a másik önkéntes visszalépési forma, a Btk. 10. § (4) bekezdés a) pontja szerinti önkéntes elállás nem igényel érdemi vizsgálódást.

[23] Az önkéntes eredmény-elhárításból, amint a másodfokú ügyészség ezt megalapozottan vetette fel, az önkéntesség, az ölési szándék ún. megfordulása valóban megállapítható, hiszen a vádlott felhagyott a sértett bántalmazásával és segítséget kért. Az önkéntes eredmény-elhárítást nem zárja ki, sőt a gyakorlatban az a tipikus, hogy ahhoz az elkövető más személy (orvos, mentők, tűzoltók, akár laikusok) segítségét veszi igénybe (BH2025. 133).

[24] Az önkéntes eredmény-elhárítás megállapításának ugyanakkor a másik, objektív és nem mellőzhető feltétele, hogy a vádlott magatartása közvetlenül, vagy közvetett módon, más személy igénybevételével szakítsa meg azon okozati folyamatot, mely az eredmény bekövetkezését megakadályozza, másképp fogalmazva az eredmény valós elhárítása a terhelti cselekvőséghez kapcsolódik, melyet az ítéleti tényállásnak is tartalmaznia kell, hiszen az olyan külső tény, mely a Be. 561. § (3) bekezdés c) pontja szerinti történeti tényállás részét alkotja. A részben hiányos elsőfokú ítélet egyáltalán nem, és a szükségszerű és lehetséges módosítás után az irányadó tényállás sem tartalmaz azonban adatot arra, hogy a vádlotti telefonhívás, majd ebből eredően a kórházi ellátás, gyors és szakszerű műtét, vagy más sürgős beavatkozás mentette volna meg a sértett életét. Ezzel szemben az a tényállás, hogy a sértett sérülése alapvetően jellegénél fogva nem idézett elő közvetlen életveszélyt, a súlyosabb eredményt is csak később, a CT vizsgálat igazolta, a sértett jó állapotban volt, nem a vádlotti szándék megfordulása és a telefonhívása volt az oka az eredmény elmaradásának. Ezen ok miatt pedig javára az önkéntes eredmény-elhárítás nem állapítható meg. E körben utal a másodfokú bíróság a BH1992. 218. számú eseti döntésben foglaltakra is, mely ügyben a vádlotti szúrás és segítségkérés utáni helyzetben a halálos eredményt a kórházba szállítás utáni *azonnali* műtét hárította el. Az orvosi ellátás nélkül, közvetve a vádlotti hívás nélkül a vádlott meghalt volna, jelen esetben ez pedig nem állapítható meg.

[25] Ezen okok miatt a másodfokú bíróság a vádlott cselekményét a Btk. 160. § (1) bekezdése és a Btk. 10. § (1) bekezdése alapján eshetőleg szándékkal elkövetett emberölés büntettének kísérleteként minősítette.

[26] A büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi, enyhítő és súlyosító körülményeket az elsőfokú bíróság nagyrészt feltárta, azonban az eredményt érintően gondatlanság nem állapítható meg, így nem is lehet enyhítő tényező, de enyhíti a büntetést az élet elleni bűncselekmény kísérlet volta és a vádlott cselekmény utáni, a sértettet segítő, de önkéntes eredmény-elhárításnak a részletezettek szerint nem értékelhető magatartása.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyészség a vádlott terhére fellebbezést nem jelentett be, így a súlyosítási tilalom szabályai meghatározták a bünteteskiszabást a másodfokú eljárásban, függetlenül a cselekmény súlyosabb minősítésétől. Az elsőfokon kiszabott 2 év, börtön fokozatú szabadságvesztés a Btk. 82. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont, az egyfokú leszállás alkalmazásával törvényes, bár enyhe, de nem kirívóan, súlyosítására azonban nem volt lehetőség. A végrehajtás próbaidőre felfüggesztése is megfelel a törvényi rendelkezéseknek. Túl súlyosnak a büntetés nyilvánvalóan nem tekinthető, ezért enyhítésére nem kerülhetett sor.

[27] A próbaidő alatt a vádlott a Btk. 69. § (2) bekezdés d) pontjának előírása folytán valóban pártfogó felügyelet alatt áll, ez viszont a törvény alapján kötelező, nem pedig bírói mérlegelésen múlik, ezért a rendelkezés megfogalmazását e körben a másodfokú bíróság helyesbítette.

[28] Bár a vádlott elítélésére emberölés büntettének kísérlete miatt került sor, a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésből a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján bocsátható feltételes szabadságra. A Btk. 38. § (4) bekezdés e) pont eb) alpont ugyanis kizárólag a végrehajtandó szabadságvesztésnél írja elő a kedvezmény kizárását. Az ún. feltételes elítélésnél ilyen kizáró szabály nincs, irányadó ez egyébként az (5) bekezdés b) pontjában írt anyagi helyzetre is, amely az életveszélyt okozó testi sértés büntettében marasztalásnál lenne irányadó. Összegezve: az elsőfokú ítélet e rendelkezése helyes, bár indokolása hiányos volt.

[29] Az elsőfokú ítélet egyéb, a lefoglalt bűnjelekre az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezései a törvénynek megfelelnek.

[30] A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb, örvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

[31] A másodfokú eljárásban a kirendelt védő eljárásával kapcsolatban felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. § (1) bekezdése alapján állapította meg, melyet a bűnösnek kimondott vádlott köteles viselni.

[32] A Be. 615. § (1) és (2) bekezdései értelmében ellentétes döntés hiányában másodfellebbezésnek nincs helye.

Debrecen, 2025. november 20.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, az aláírásban akadályozott dr. Diószegi Attila előadó bíró és dr. Bakó József bíró helyett is.

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 2.B.260/2024/31. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.453/2025/14. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. november 20.

Dr. Háger Tamás s.k.
a tanács elnöke